

PRIJEDLOG

MINISTARSTVO KULTURE

ZAKON O IZDAVAČKOJ DJELATNOSTI

Cetinje, decembar 2011.

ZAKON O IZDAVAČKOJ DJELATNOSTI

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Izdavačka djelatnost obavlja se pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Izdavačka djelatnost

Član 2

Izdavačka djelatnost obuhvata izdavanje, štampanje, distribuciju i promet publikacija.

Publikacija

Član 3

Publikacija, u smislu ovog zakona, je: knjiga, brošura, skripta, separat, časopis, novina, magazin, bilten, geografska i druga karta, grafička reprodukcija umjetničkog djela, notni zapisi, katalog, kalendar, pozorišni i drugi program, kao i njegov dodatak u štampanom, audio vizuelnom ili elektronskom obliku, plakat, letak, oglas i saopštenje, razglednica, gramofonska ploča, audio i video kasete, magnetofonska traka, snimljeni mikrofilm, elektronska publikacija kao što je internet izdanje, magnetni i nemagnetni medij namijenjen čitanju pomoću kompjutera, kao i njihovi dodaci u štampanom, audiovizuelnom ili elektronskom obliku.

Publikacijom se ne smatra štampani ili na drugi način umnoženi materijal koji služi isključivo za službene potrebe državnih organa, organa lokalne samouprave, političkih stranaka, nevladinih organizacija, privrednih društava, ustanova i drugih pravnih lica, kao ni originalna djela koja nastaju otiskivanjem i odlivanjem.

Načela razvoja

Član 4

Razvoj izdavačke djelatnosti u Crnoj Gori ostvaruje se na načelima zaštite prava autora, slobode stvaralaštva i poštovanja različitosti kulturnih izražaja.

Značenje izraza

Član 5

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) *Publikacija* je štampano ili na odgovarajućem mediju zabilježeno književno, naučno, umjetničko ili drugo djelo i svaki drugi materijal štampan u određenom tiražu ili zabilježen na drugom odgovarajućem mediju radi distribucije javnosti;
- 2) *Elektronska publikacija* je publikacija objavljena u elektronskoj formi, kao posebna fizička cjelina (disketa, CD, DVD i sl.), publikacija koja je dostupna na internetu i publikacija pripremljena za štampu u formatu koji odgovara međunarodnim standardima univerzalne dostupnosti informacija;
- 3) *Izdavač* je pravno ili fizičko lice koje obavlja djelatnost izdavanja publikacija, radi njihovog stavljanja u promet i distribucije u Crnoj Gori i inostranstvu;
- 4) *Štampar* je pravno ili fizičko lice koje obavlja djelatnost štampanja publikacija u ime i za račun izdavača iz Crne Gore i inostranstva;
- 5) *Distributer* je pravno ili fizičko lice koje uvozi ili distribuira publikacije namijenjene korisnicima u Crnoj Gori;
- 6) *Obavezni primjerak* je broj primjeraka publikacije koje obveznici, o svom trošku dostavljaju nacionalnoj biblioteci i narodnoj biblioteci;
- 7) *Izdanje* podrazumijeva sve primjerke jedne publikacije na bilo kom mediju istog originalnog djela koje je objavio izdavač;
- 8) *Novo izdanje* je naknadno, ponovljeno ili dopunjeno izdanje ranije izdate publikacije, u izmijenjenom obliku (sa promijenjenom naslovnom stranom, novim koricama, dopunjenim ili izmijenjenim tekstom, novim slikama, kartama, tabelama i sl.) na istom ili drugačijem mediju;
- 9) *ISBN* je međunarodni standardni broj knjige (International Standard Book Number) i druge omeđene publikacije koji identifikuje izdanje, bez obzira na medij na kojem je objavljena;
- 10) *ISSN* je međunarodni standardni broj serijskih publikacija (International Standard Serial Number), koji identifikuje naslov serijske publikacije;
- 11) *ISMN* je međunarodni standardni broj štampanih muzičkih publikacija (International Standard Music Number), koji identifikuje određenu štampanu muzičku publikaciju.
- 12) *Kataloški zapis – CIP* je priprema kataloških podataka o jednom dokumentu - publikaciji, kako bi se pojavili u samom dokumentu, istovremeno sa njegovim objavljivanjem.

II JAVNI INTERES

Javni interes

Član 6

Izdavačka djelatnost je od javnog interesa.

Javni interes u izdavačkoj djelatnosti ostvaruje se:

- 1) podsticanjem izdavanja djela domaćih stvaralaca i povećanjem dostupnosti čitaocima u zemlji i inostranstvu;
- 2) izdavanjem publikacija od posebnog značaja za crnogorsku kulturu;
- 3) podsticanjem prevođenja djela crnogorske književnosti na strane jezike;
- 4) izdavanjem publikacija na jeziku pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori, publikacija namijenjenih djeci i mladima;
- 5) prikupljanjem, zaštitom i čuvanjem obaveznog primjerka;
- 6) podsticanjem stvaralaštva na principima rodne ravnopravnosti;
- 7) podsticanjem ostvarivanja prava na kulturnu posebnost osoba sa invaliditetom;
- 8) suzbijanjem svih vidova neovlašćenog korišćenja autorskog djela;
- 9) unapređivanjem međunarodne saradnje i integracije domaće izdavačke produkcije u evropske i svjetske mreže i programe razvoja;
- 10) predstavljanjem domaće izdavačke produkcije na značajnim domaćim i međunarodnim manifestacijama;
- 11) uvođenjem objedinjene elektronske baze podataka u izdavačkoj djelatnosti, i
- 12) drugim poslovima kojima se doprinosi unapređivanju i razvoju izdavanja, štampanja, prodaje i distribucije publikacija.

Obezbjedivanje javnog interesa

Član 7

Ostvarivanje javnog interesa, obezbjeđuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast kulture i ovim zakonom.

III OBAVLJANJE DJELATNOSTI

Izdavanje publikacija

Član 8

Izdavanje publikacija mogu da obavljaju pravna i fizička lica koja su registrovana za obavljanje izdavačke djelatnosti (u daljem tekstu: izdavač).

Dva ili više izdavača mogu biti saizdavači iste publikacije.

Međusobna prava i obaveze saizdavača uređuju se ugovorom.
Izdavačkom djelatnošću mogu se baviti i državni organi i organi lokalne samouprave, pod uslovima i na način propisan ovim zakonom.

Autorsko izdanje

Član 9

Autor može samostalno da izdaje sopstveno djelo.

Odgovorna lica

Član 10

Izdavač je dužan da ima glavnog urednika izdavačke produkcije, koji je odgovoran za cjelokupnu izdavačku djelatnost.

Ako izdavač koji je pravno lice, nema glavnog urednika za izdavačku produkciju odgovara direktor pravnog lica.

Izdavač mora da ima urednika za svaku publikaciju.

Isto lice može biti urednik za više publikacija.

Izuzetno od stava 3 ovog člana, kada je izdavač publikacije autor, ne mora imati urednika publikacije.

Druga stručna lica

Član 11

Izdavač može imati priređivača, redaktora, recenzenta, lektora, korektora, prevodioca, likovnog i tehničkog urednika.

Međusobna prava i obaveze izdavača i lica iz stava 1 ovog člana uređuju se ugovorom.

Evidencija izdavačke produkcije

Član 12

Izdavač je dužan da vodi evidenciju o izdatim publikacijama, koja sadrži: naziv publikacija, ime autora, broj izdanja, tiraž, godinu i mjesto izdanja i naziv štampara.

Evidenciju iz stava 1 ovog člana izdavač dostavlja nacionalnoj biblioteci krajem svake godine za publikacije izdate u tekućoj godini.

Izdavački ugovor

Član 13

Izdavač je dužan da prije izdavanja publikacije sa autorom, odnosno nosiocem autorskog prava zaključi izdavački ugovor, u skladu sa zakonom kojim se uređuju autorska prava.

Izdavač koji je prvi stekao pravo da izda publikaciju u analognoj formi, ima pravo pod uslovima definisanim izdavačkim ugovorom iz stava 1 ovog člana, na izdanje publikacije u elektronskoj formi.

Obaveze izdavača

Član 14

Izdavač je dužan da:

- 1) omogući autoru korekturu autorskog djela u odgovarajućoj fazi tehničkog procesa;
- 2) omogući autoru odgovarajuće izmjene prilikom pripreme svakog narednog izdanja, kao i otkup neprodanih primjeraka publikacije i druga prava u skladu sa zakonom kojim se uređuju autorska prava;
- 3) se stara o prezentaciji i prometu primjeraka objavljenog autorskog djela i o tome povremeno obavještava autora, na njegov zahtjev.

Posebne publikacije

Član 15

Izdavanje publikacija iz pojedinih oblasti može se urediti posebnim propisima.

Štampanje publikacija

Član 16

Štampanje publikacija mogu da obavljaju pravna i fizička lica (u daljem tekstu: štampar) koja su registrovana za obavljanje štamparske, odnosno grafičke djelatnosti.

Štampar iz stava 1 ovog člana je dužan da vodi evidenciju štampanih publikacija, koja sadrži naziv publikacije, ime autora, naziv izdavača, broj izdanja i tiraž.

Evidenciju iz stava 2 ovog člana štampar dostavlja nacionalnoj biblioteci krajem svake godine za publikacije izdate u tekućoj godini.

Distribucija publikacija

Član 17

Distribucija publikacija je promet publikacija u ime i za račun izdavača.

Distribucijom publikacija mogu da se bave pravna i fizička lica koja su registrovana za obavljanje djelatnosti distribucije publikacija i koja imaju ugovor o zastupanju izdavača.

Promet publikacija

Član 18

Promet publikacija je prodaja publikacija krajnjim korisnicima.

Promet publikacija mogu da obavljaju pravna i fizička lica registrovana za obavljanje te djelatnosti i koja imaju ugovor o prometu publikacija sa izdavačem, distributerom, odnosno nosiocem autorskog prava ili autorom publikacije.

Sloboda udruživanja

Član 19

Izdavači, štampari, knjižari, distributeri i drugi mogu se udruživati radi:

- 1) zaštite stručnih, profesionalnih i socijalnih prava i interesa,
- 2) ostvarivanja i unapređivanja stručnih principa i standarda u ovoj oblasti,
- 3) obavljanja i drugih poslova od značaja za razvoj izdavaštva, popularizaciju, distribuciju i promet publikacija.

Udruženja iz stava 1 ovog člana dužna su da vode evidenciju svojih članova.

Evidencija

Član 20

Organ državne uprave nadležan za poslove kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo) vodi evidenciju izdavača, štampara i distributera, kao jedinstvenu, elektronsku bazu podataka.

Lica iz stava 1 ovog člana dužna su da Ministarstvu podnesu prijavu sa potrebnom dokumentacijom radi evidentiranja.

Sadržaj prijave i vrstu dokumentacije, kao i način vođenja evidencije propisuje Ministarstvo.

IV OBAVEZNI PODACI U PUBLIKACIJAMA

Obavezni podaci

Član 21

Svaka publikacija mora da sadrži:

- 1) podatke o izdavaču i/ili saizdavaču (naziv, sjedište i adresu),
- 2) naslov publikacije i ime/imena autor/a, nosioca autorskog prava;
- 3) ime odgovornog lica izdavača, urednika, prevodioca, priređivača, lektora, ilustratora;
- 4) naziv, sjedište i adresu štampara;

- 5) godinu i broj izdanja, tj. broj periodične publikacije, a pri ponovljenom izdanju, podaci o izdavaču, mjestu i godini objavljivanja prvog izdanja;
- 6) oznaku C (copyright) sa imenom nosioca autorskog prava i godinom prvog objavljivanja;
- 7) tiraž;
- 8) kataloški broj i međunarodni standardni broj publikacije.

Kod prevedenih publikacija, pored podataka iz stava 1 ovog člana, publikacija treba da sadrži i podatke na izvornom jeziku predviđene ugovorom o prenosu autorskih prava.

Međunarodne standardne oznake

Član 22

Međunarodne standardne oznake publikacije (ISBN), međunarodne standardne oznake za periodične publikacije (ISSN), međunarodne standardne oznake za muzikalije (ISMN) i druge međunarodne standardne oznake, izdaje nacionalna biblioteka na pisani zahtjev izdavača.

Međunarodne standardne oznake izdaju se za publikaciju koja sadrži podatke iz člana 21 ovog zakona.

Oznaka iz stava 1 ovog člana odštampana na publikaciji mora biti istovjetna sa oznakom koju je izdala nacionalna biblioteka.

Kataloški zapis-CIP

Član 23

Kataloški zapis u publikaciji (u daljem tekstu: CIP) izdaje, na pisani zahtjev izdavača, nacionalna biblioteka, ako publikacija sadrži podatke iz člana 21 ovog zakona.

CIP se izdaje za kompletnu publikaciju poslije revizije teksta (kompletan otisak, demo verzija, beta verzija i drugo).

Publikacija koja je izmijenjena nakon izdavanja CIP-a, ne smije se izdati sa CIP-om dodijeljenim prije izmjene.

Za svako novo izdanje publikacije izdaje se novi CIP.

CIP se objavljuje u integralnom obliku ili kao identifikacioni broj pod kojim se vodi u elektronskom katalogu nacionalne biblioteke, grafički uočljivo izdvojen od ostalih podataka u publikaciji.

Obrazac zahtjeva iz stava 1 ovog člana utvrđuje nacionalna biblioteka.

Zabrana stavljanja u promet

Član 24

Zabranjeno je stavljanje u promet publikacija koje ne sadrže podatke iz čl. 21, 22 i 23 ovog zakona.

V UNAPREĐIVANJE I RAZVOJ IZDAVAČKE DJELATNOSTI

Podsticajne mjere

Član 25

Radi unapređivanja i razvoja izdavačke djelatnosti Ministarstvo pomaže i podstiče:

- 1) međunarodnu prezentaciju, popularizaciju i plasman publikacija;
- 2) obezbjeđivanje olakšica i pogodnosti za finansiranje izdavanja publikacija, naročito poreskih olakšica za nabavku osnovnih sredstava i repromaterijala;
- 3) obezbjeđivanje finansijskog učešća i podsticanja na drugi način izdavanja publikacija od izuzetnog značaja za nacionalnu kulturu;
- 4) otkup knjiga.

Bliže uslove o načinu i kriterijumima za ostvarivanje mjera iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Popularisanje i plasman publikacija u inostranstvu

Član 26

Ministarstvo je dužno da obezbjeđuje uslove za unapređenje prevođenja djela domaćih autora na strane jezike, za plasman publikacija domaćih izdavača u inostranstvu, kao i za njihovo predstavljanje na međunarodnim sajmovima i izložbama.

Bliže kriterijume i način obezbjeđivanja uslova iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

VI OBAVEZNI PRIMJERAK

Obavezni primjerak

Član 27

Obavezni primjerak je određeni broj primjeraka svakog izdanja publikacije koji su izdavači, štampari i distributeri dužni da dostave nacionalnoj biblioteci i narodnoj biblioteci, bez naknade i o svom trošku.

Ako je publikacija izdata posebno na više jezika ili na oba pisma (ćirilica i latinica), u različitoj opremi ili u više izdanja, obavezni primjerak se dostavlja za svaki jezik, pismo i izdanje, odnosno svako ponovljeno štampanje.

Obavezni primjerak ima svojstvo kulturnog dobra.

Dostavljanje obaveznog primjerka

Član 28

Obavezni primjerak su dužni da dostavljaju:

- 1) izdavač registrovan u Crnoj Gori za izdavanje publikacija, za publikacije koje je objavio kao izdavač ili saizdavač u Crnoj Gori i van nje;
- 2) štampar registrovan u Crnoj Gori za obavljanje djelatnosti štampanja publikacija, za publikacije koje je štampao za potrebe izdavača iz druge države;
- 3) distributer koji je u Crnoj Gori registrovan za obavljanje djelatnosti distribucije publikacija, za sve publikacije objavljene u inostranstvu koje distribuira u Crnoj Gori u više od pedeset primjeraka godišnje.

Dostavljanje obaveznog primjerka ne smatra se prometom roba i usluga.

Broj primjeraka

Član 29

Izdavač i štampar dužni su da nacionalnoj biblioteci dostave pet primjeraka publikacija iz člana 28 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona i jedan primjerak narodnoj biblioteci u opštini u kojoj ima sjedište.

Distributer je dužan da nacionalnoj biblioteci dostavi jedan primjerak publikacije iz člana 28 stav 1 tačka 3 ovog zakona.

Raspoređivanje obaveznog primjerka

Član 30

Nacionalna biblioteka obavezne primjerke raspoređuje tako što:

- 1) jedan primjerak čuva kao kulturno dobro;
- 2) jedan primjerak daje na korišćenje u prostorijama biblioteke;
- 3) jedan primjerak prosljeđuje Univerzitetskoj biblioteci;
- 4) dva primjerka koristi za razmjenu, vodeći računa o prioritetima biblioteke.

Narodna biblioteka obavezni primjerak koristi za formiranje ili popunjavanje zavičajne zbirke.

Obavezni primjerak elektronske publikacije

Član 31

Obavezni primjerak elektronske publikacije dostavlja se nacionalnoj biblioteci u formatu koji odgovara međunarodnim standardima univerzalne dostupnosti informacija.

Obavezni primjerak elektronske publikacije dostavlja se nacionalnoj biblioteci bez elektronske zaštite pristupa ili sa odgovarajućom šifrom za pristup.

Nacionalna biblioteka je dužna da onemogući kopiranje i distribuciju obaveznog primjerka elektronske publikacije.

Vrijeme dostavljanja i stanje obaveznog primjerka

Član 32

Obavezni primjerak publikacije dostavlja se nacionalnoj biblioteci najkasnije sedam dana od dana izdavanja, štampanja ili uvoza publikacije.

Ako elektronska publikacija nije zaštićena pristupnim kodom, smatra se da je ispunjena obaveza dostavljanja primjeraka elektronske publikacije nacionalnoj biblioteci, danom njenog objavljivanja.

Obavezni primjerak publikacije koji se dostavlja nacionalnoj biblioteci mora biti neoštećen i u stanju u kome je namijenjen distribuciji.

Oštećen ili nekompletan primjerak publikacije izdavač, štampar ili distributer dužni su da zamijene u roku od 15 dana od dana kada prime obavještenje o stanju primjerka publikacije od nacionalne biblioteke.

Obaveze nacionalne biblioteke

Član 33

U pogledu postupanja i korišćenja obaveznog primjerka nacionalna biblioteka:

- 1) prima, obrađuje i čuva obavezni primjerak;
- 2) daje na korišćenje obavezni primjerak u prostorijama biblioteke;
- 3) izrađuje tekuću nacionalnu bibliografiju;
- 4) izdaje potvrdu obveznicima o primljenim obaveznim primjercima;
- 5) obavlja i druge poslove u interesu korišćenja, zaštite i čuvanja obaveznog primjerka.

Način čuvanja, zaštite i korišćenja obaveznog primjerka u nacionalnoj biblioteci propisuje Ministarstvo.

VII NADZOR

Upravni nadzor

Član 34

Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo.

VIII KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 35

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 eura do 5.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) nema glavnog urednika izdavačke produkcije i urednika svake publikacije (član 10 stav 1 i 3);
- 2) ne vodi evidenciju o izdatim publikacijama i istu ne dostavi nacionalnoj biblioteci (član 12);
- 3) ako prije izdavanja publikacije ne zaključi izdavački ugovor sa autorom, odnosno nosiocem autorskog prava, u skladu sa zakonom kojim se uređuju autorska prava (član 13 stav 1);
- 4) ne vodi evidenciju štampanih publikacija i istu ne dostavi nacionalnoj biblioteci (član 16 stav 2 i 3);
- 5) ne podnese Ministarstvu prijavu i odgovarajuću dokumentaciju radi upisa u evidenciju (član 20 stav 2);
- 6) objavi publikaciju bez obaveznih podataka (član 21);
- 7) izda publikaciju bez međunarodnih standardnih oznaka (član 22 stav 1);
- 8) izda publikaciju bez kataložkog zapisa, izmijenjenu publikaciju izda sa kataložkim zapisom dodijeljenim prije izmjene ili novo izdanje publikacije štampa sa starim kataložkim zapisom (član 23 stav 1,3 i 4);
- 9) nacionalnoj i narodnoj biblioteci ne dostavi obavezan broj primjeraka publikacije u roku od sedam dana od izdavanja, štampanja ili uvoza publikacije (čl. 29 i 32 stav 1);
- 10) nacionalnoj biblioteci ne dostavi elektronsku publikaciju u formatu koji odgovara međunarodnim standardima univerzalne dostupnosti informacija (član 31 stav 1);
- 11) ne izvrši zamjenu nekompletnog i oštećenog obaveznog primjerka u roku od 15 dana od dana dostavljanja obavještenja od strane nacionalne biblioteke (član 32 stav 4).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se fizičko lice i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500 eura do 1.500 eura.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akti

Član 36

Podzakonski akti u skladu sa ovim zakonom donijeće se u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ustanovljavanje evidencije

Član 37

Evidencija izdavača, štampara i distributera ustanoviće se u u roku od 30 dana od dana donošenja akta iz člana 20 ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 38

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o izdavaštvu («Službeni list RCG» broj 20/95), osim odredbe člana 14.

Stupanje na snagu

Član 39

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenom listu Crne Gore«.